Rapport fra tilsyn ved

Birkeland statlig mottak 2006

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDIs) styringsdokumenter for mottaksdrift. Styringsdokumentene omfatter Driftsreglement med dertil hørende Kravspesifikasjon, pengereglement og føringsbrev, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser, skjema og veiledere. Rapporten inngår som en del av UDIs årlige tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av driften av mottaket og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Rapporten omfatter vurderinger av hvorvidt:

- aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- virksomheten driver sin virksomhet innenfor de rammer som Utlendingsdirektoratet har satt.

Tilsynsprosessen gjennomføres ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon. Informasjonsinnhenting kan skje med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Informasjonsinnhenting gjennom fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og mottak om Utlendingsdirektoratets vurderinger av driften, samt eventuelle pålegg med frister.

- **Avvik** defineres som mangel på oppfyllelse av myndighetens krav.
- **Merknad** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial

1. Oversikt over prosessen

Mottakets arbeid er vurdert ut fra:
Årsrapport 2005
Regnskap 2005
Plan 2006
Budsjett 2006
Egenerklæring fra driftsoperatør for 2006
E-mail og telefonkontakt med mottaket og driftsoperatør
Skriftlig tilbakemelding fra Samarbeidsrådet dat 28.7.06

2. Vurdering av mottakets arbeid innenfor årets føringer

Barn og ungdom
Mål: Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en trygg og meningsfylt hverdag under mottaksoppholdet. For enslige mindreårige er målet utvidet til også å omfatte sikring av omsorg for denne gruppen

Tilsynet har spesielt fokusert på

- Oppfølging av foreldre, samfunnets forventing til foreldre i Norge
- Hvorvidt foreldre får anledning til å påvirke tilbud til barn/unge i mottaket, og på hvilke måte
- Tilrettelegge for dialog mellom foreldre og skole
- Skriftlige rutiner for samarbeid med sektormyndigheter
- Tilrettelegging av aktiviteter til barn/unge
- Har rutiner for EM arbeidet
- Skriftlig plan for gjennomføring av informasjonsprogrammet til ungdom
- Ungdoms påvirkningsmulighet på informasjonstilbudet
-

Mottaket synes å gjennomføre et arbeid ifht barn og unge som er iht kravene. Plan 06 synliggjør på en konkret måte de ulike elementer som ligger i mottakets oppfølging. Det er ikke registrert avvik/merknader under dette tema.

Informasjonsarbeid

Målsetting: Gi beboerne et realistisk bilde av det norske samfunnet og en forståelse av de grunnleggende verdier det bygger på(Kravspesifikasjonen pkt.3.2)

Birkeland voksenopplæring har etter avtale med mottaket stått for store deler av programmet siden mai 05.

Følgende elementer er sjekket:

- ansvarsdeling mellom mottak og voksenopplæringen
- helhetlig informasjonsprogram
- evaluering av hele eller deler av informasjonsprogrammet
- tilpasning av informasjonsprogrammet til de ulike grupper og individer som oppholder seg på mottaket
- tilrettelegging av individuell informasjon
- informasjon til unge voksne
- bruk av tolk
- bruk av tospråklige assistenter
- opplæring/veiledning for tospråklige assistenter

Gjennomgangen av hvordan mottaket gjennomfører informasjonsprogram i samarbeid med kommunen, viser at dette gjennomføres på en tilfredsstillende måte.
Når det gjelder evaluering av informasjonsprogrammet, er det noe uklart for UDI i henhold til plan/ rapport og dialog med mottaket hvordan de gjennomfører evalueringen av den delen av programmet som de selv gjennomfører (jfr. Kravspesifikasjonen pkt. 321-Krav til informasjonsprogram). Se merknad.

Psykisk helse
Mål: At mottak skal være et mest mulig normalt bosted for personer i en unormal livssituasjon og at mottaket skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne.

Mål: Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en forsvarlig oppfølging, på mottaket og av faginstansene.

Tilsynet har spesielt fokusert på:

- At mottaket har et konkret opplegg for tiltak – differensiert tilbud
- Tilrettelegger for meningsfylte aktiviteter
- Differensierte tiltak er synliggjort i budsjett (evnt regnskap)
- Bruker tolk i dialog med personer som trenger ekstra oppfølging
- Har et botilbud som gir mulighet for skjerming
- System for strategi/metodikk slik at man kan fange opp signaler som tilsier at en beboer har et spesielt behov
- At mottaket søker å skape forståelse blant andre beboere for at enkelte har spesielle behov
- At boligene ikke er nedslitte, har ødelagte møbler og lignende
- At mottaket har akseptable hygieniske forhold på fellesareal i mottaket
- At mottaket kan konkretisere hvordan de samarbeider med sektormyndigheter i enkeltsaker
- At mottaket har rutiner for varsling til UDI dersom sektormyndighetene ikke utfører de oppgaver de har ansvar for
- At mottaket har ekstern veiledning jevnlig
- At DRO synes å ha en strategi for å ivareta personalgruppen

  Eks, ved

  *Gjennomgang av etiske retningslinjer
  *Oppfølging av ansatte etter vanskelige episoder
  *Mulighet for faglig oppdatering

Mottaket synes å tilrettelegge for et visst differensiert tilbud til beboere med spesielle behov. Videre synes mottaket å ha tilbud om oppfølging av ansatte i etterkant av eventuelle vanskelige situasjoner som måtte oppstå på mottaket. Vi anser det som viktig at mottaket synliggjør bruk av midler til differensiert tilbud i økonomirapporteringer (budsjett/regnskap) til UDI.

3. Vurdering av mottakets arbeid innenfor øvrige områder

Returarbeid

Målsetting: Gjøre beboerne kjent med retur- og tilbakevendingsprogrammene slik at de skal kunne benytte seg av dem (Kravspesifikasjonen pkt. 3.5).

Tilsynet har hatt fokus på:

- retursamtalen og om nødvendig veiledning om ordningen blir gitt
- innholdet i retursamtalen

Mottaket sikrer at alle beboere er kjent med gjeldende returprogram og regelverket knyttet til dette. Beboere med avslag på asylsøknaden motiveres til å benytte seg av returprogrammet og beboere som har behov for det, får nødvendig veiledning.

Returveilederen benyttes i forbindelse med retursamtalen. Mottaket oppgir å legge stor vekt på at samtalen tilpasses særskilt til den personen det gjelder.
Mottaket synliggjør også bruk av UDIs veileder for tilbakevending i informasjonsprogrammet.

Det er ikke registrert avvik eller merknader i forhold til UDI`S krav til arbeidet med retur.

4. Oversikt over avvik, oppfølging og frister

Avvik fra følgende krav:	Oppfølging:	Frist for utbedring:
Føringer 2006 Kravspesifikasjonen pkt.2.1.3. og 2.1.4	Differensiert tilbud bør synliggjøres i økonomirapporteringer til UDI, da vi antar at en del spesielt tilrettelagte aktiviteter også har en kostnad	Budsjett 2007, regnskap 2006

5. Oversikt over merknader og oppfølging av merknadene

Merknader:	Oppfølging:
Kravs. 3.2.1 Krav til informasjon	UDI ber mottaket redegjør for metode for kvalitetssikring og evaluering av informasjonsprogrammet i henhold til Kravsp. pkt 3.2.1 første prikkpunkt innen 01.12.06.

6. Aktuelle problemstillinger

Intet

7. Samlet vurdering

Vår gjennomgang viser ett avvik ifht krav.
Merknaden gir mottaket en ny anledning til å synliggjøre sitt arbeid på dette tema.
Samlet sett synes mottaket å holde bra driftsstandard.